

Апэрипшыим ашыщ хъугъэ

«Петербургская политика» зыфиорэ фондым Урысыем ишьольырхэм языпкытыныгъэ зэригъапши, бэдээогу мазэмкээ зэфэхысыжъхэр кышыгъэх.

Анахь балл инээ ыгъэнафэрээр 10, аш щыщэу 7,6-рэ Адыгейим кыхыгъы ыкы 8-рэ чыпнэр ыубыти, анахь зыпкы ит субъекти 10-мэ ашыщ хъувьэ.

Аналитикхэм кызэрэхагъэшырмкээ, шъольыр политикэм блэкыгъэ мазэмкээ ихүгъэш-шэгъэ анахь шхъялахэр Конституцием зэхъокыныгъэу фэхъутгъэхэм алае мэктэтиныр зэрэклугъээрэ зэпахыре узэу дунаир зэлъызыктугъэм кыздихыгъэ

кынигъохэм кызэрэхагъэшырмэр.

Адыгейимкээ анахьэу кыхагъэшырмкээ АР-м и Лышъхэу Къумпыйл Муратрэ псеупл-коммунальнэ хъизмэтэм зэхъокыныгъэшырмкээ Фондым илашту Константин Цицинимрэ жыы хуягъэ псеупл-хэм ачлэсхэм ягъэкошын фытегъэпсихъэгъэ программэм кыщидэлтыгъэхэр пальзехэм анахьжъэу гъэцкэлгъэнхэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэм зэрэ-

зэдькэлхагъэхэр, гъогухэм ягъэцэ-кэжын пае Адыгейим сомэ миллионы 165-рэ федеральнэ бюджетын кыххэхыгъэу кызэрэфэкшыр, дагъэ къээзытырэ күлтурэхэм ячилэпхакъэхэр кыдэзгъэшыт заводэу станицэу Джаджэм щашыщыр, Адыгейимрэ Краснодар краим-рэ зэзэпхыре маршрутхэр кызэрэзэуахыгъэхэр, бизнесым пыльэу коронавирусым иягъэ зэригъэшырмкээ Испытэгъу зэфэшхяафэу аратырмкээ республикэр пэрытнагъэ зыыгъэ шъольыр 15-мэ ашыщ хъугъэу рейтингхэмкээ Лъэпкэ агентствэм зэригъэунэфигъэр ары.

Анахь дэеу зигугъу кыашыгъэхэр Мьеекъопэ къээлэ администрацием илашэе игуадээ ыльэнхъокэ уголовнэ тоф кызэрэзэуахыгъэр ыкы ыофшэпэ чыпнэрхэм ябэдэршынэ илофхэм язытет.

Адыгэ Республиком и Закон

Адыгэ Республиком и Законэу «Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм Адыгэ Республиком и Лышъхэ зэрэхадзырэ шыкэм эхыллагъ» зыфиорэм иа 1-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2020-рэ ильэсэм бэдээогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республиком и Законэу «Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм Адыгэ Республиком и Лышъхэ зэрэхадзырэ шыкэм эхыллагъ» зыфиорэм иа 1-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ

Адыгэ Республиком и Законэу 2016-рэ ильэсэм мэлтэлфэгъум и 1-м аштагъэу № 518-р зытетэу «Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм Адыгэ Республиком и Лышъхэ зэрэхадзырэ шыкэм эхыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республиком ихэбзээуцугъэ зэхэгүйгэхэр, 2016, № 4) иа 1-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнхэм, я 11-рэ Iахыр хэгъэхогъэнэу ыкы ар мыш тетэу къэтигъэнэу:

«11. Адыгэ Республиком и Лышъхэ ихэдзынкээ голосованиер Адыгэ Республиком и Къэралыгъо

Совет — Хасэм зэклихан ыльэшыт 1999-рэ ильэсэм чьэпнэгъум и 6-м аштэгъэ Федеральнэ законэу № 184-р зытетэу «Урысые Федерации ишьольырхэм якъэралыгъо хабзэ изаконодательнэ (ипыкю), игъэцэлкээ кулыкъухэр зэрэзэхашэхэрэм эхыллагъ» зыфиорэм иа 18-рэ статья иа 32-2-рэ пункт кызыщидэлтыгъэ лъэхъанхэм.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ иэ зыхъурэр

Официальнэу кызыыхаутырэ мафэм щегъэжъэгъэу мы Законым куачэ иэ мэхъу.

Адыгэ Республиком и Лышъхэу Къумпыйл Мурат

къ. Мьеекъуапэ, шышъхэум и 4, 2020-рэ ильэс № 365

Адыгэ Республиком и Закон

Адыгэ Республиком и Законэу «Жыр амыушоиним фэшл правэм ыльэнхъокэ азыфагу иль хуягъэ зэфыщытыкэ заулэ гъэтэрэзыгъэнхэм эхыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2020-рэ ильэсэм бэдээогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республиком и Законэу «Жыр амыушоиним фэшл правэм ыльэнхъокэ азыфагу иль хуягъэ зэфыщытыкэ заулэ гъэтэрэзыгъэнхэм эхыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ

Адыгэ Республиком и Законэу 2017-рэ ильэсэм шышъхэум и 3-м аштагъэу № 83-р зытетэу «Жыр амыушоиним фэшл правэм ыльэнхъокэ азыфагу иль хуягъэ зэфыщытыкэ заулэ гъэтэрэзыгъэнхэм эхыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республиком ихэбзээгъэуцугъэ зэхэгүйгэхэр, 2017, № 8) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм:

1) я 2-рэ статья иа 2-рэ Iах:

а) ия 3-рэ пункт хэт гущылхэу «зэрар къэзыхъяхэр (зыушлойхэрэр)» зыфиохэрэр гущылхэу «зыушлойхэрэр» зыфиорэмкээ зэблэхъуягъэнхэм;

б) ия 6-рэ пункт хэт гущылхэу «зэрар къэзыхъяхэр (зыушлойхэрэр)» зыфиохэрэр гущылхэу «зыушлойхэрэр» зыфиорэмкээ зэблэхъуягъэнхэм;

в) ия 7-рэ пункт хэт гущылхэу «зэрар къэзыхъяхэр (зыушлойхэрэр)» зыфиохэрэр гущылхэу «зыушлойхэрэр» зыфиорэмкээ зэблэхъуягъэнхэм;

2) я 2-рэ статьям ия 3-рэ Iах ия 5-рэ пункт куачэ имылжэхъуягъэнхэм;

3) я 3-рэ статьям:
а) ия 1-рэ Iах хэт гущылхэу «зэрар къэзыхъяхэр (зыушлойхэрэр)» зыфиохэрэр гущылхэу «зыушлойхэрэр» зыфиорэмкээ зэблэхъуягъэнхэм;

б) ия 3-рэ Iах хэт гущылхэу «зэрар къэзыхъяхэр (зыушлойхэрэр)» зыфиохэрэр гущылхэу «зыушлойхэрэр» зыфиорэмкээ зэблэхъуягъэнхэм;

4) я 4-рэ статьям ия 2-рэ Iах куачэ имылжэхъуягъэнхэм.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ иэ зыхъурэр

Официальнэу кызыыхаутырэ мафэм щегъэжъэгъэу мы Законым куачэ иэ мэхъу.

Адыгэ Республиком и Лышъхэу Къумпыйл Мурат

къ. Мьеекъуапэ, шышъхэум и 4, 2020-рэ ильэс № 360

Пенсионеры зэрыпсэун ыльэкыщт анахь ахъщэ маклэр

Адыгэ Республиком и Конституции ия 71-рэ статья диштэу АР-м иминистрэхэм я Кабинет изаконодательнэ инициативэкээ Къэралыгъо Советын — Хасэм ия III-рэ зэхэсигъо щаштагь АР-м и Законэу «Пенсионеры зэрыпсэун ыльэкыщт анахь ахъщэ маклэр Адыгэ Республиком щыгъэнэфэгъэнээр» зыфиорэр.

Шыгу къэдгъэкыжын, фиширэр аш кыуукэр Federальнэ законым истиатуя 12.1-м кызэригъэнафэу, пенсием социальна хэгъяхь фэзышыхэр пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр УФ-м и Правительствэ ишуашно ипроектэу «Пенсием социальна хэгъяхь фэзышыгъэнхэм пае Урысые Федерации исуబъектхэм пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр ашыгъэнэфэгъэнхэмкээ Шапхъэхэр ухсыгъэнхэр» зыфиорэм диштэу агъенэфагъэр.

Адыгэ Республиком идээсэм ильэсэм пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр зыфэдизыщтэр ар хэтэу пенсионерын кыуукэр Урысые Федерации исуబъектхэм пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр зыфэдизыщтэр — ар сомэ 8388-рэ. Ар Урысые Федерации исуబъектхэм пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр зыфэдизыщтэр — ар сомэ 8388-рэ. Ар Урысые Федерации исуబъектхэм пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр ашыгъэнэфагъэм къэтигъянхэрэр ар.

Джаш тетэу мы законным ыгъэнэфагъ 2021-рэ ильэсэм пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр зыфэдизыщтэр — ар сомэ 8388-рэ. Ар Урысые Федерации исуబъектхэм пенсионеры рыхсэунымкээ анахь ахъщэ маклэр ашыгъэнэфагъэм тэфэ ыкы федэральнэ законодательствэд дештэ.

Коронавирус : официальнэ къэбар

Нэбгырэ 2955-мэ къахагъэшыгъ

Шышъхэум и 7-м сыхьатыр 10-м ехүулэу зэпахыре узэу коронавирусыр Адыгейим щыпсэурэ нэбгырэ 2955-мэ къахагъэшыгъ.

Ахэм ашыщэу нэбгырэ 646-мэ язэх (чэцэзьмафэм нэбгырэ 25-рэ хэхуагъ), хъужыгъэр — 2288-рэ (чэцэзьмафэм 34-рэ хэхуагъ), зидуйнай зыхъожыгъэр нэбгырэ 21-рэ (зи хэхуагъэп).

Нэбгырэ 2955-рэ Республиком имуниципалитетхэм атогощаагъэр:

- Мьеекъуапэ — 929-рэ,
- Тэхъутэмийкье районыр — 571-рэ,
- Красногвардейскэ районыр — 383-рэ,
- Мьеекъопэ районыр — 274-рэ,
- Төүцожье районыр — 245-рэ,
- Адыгэкъалэ — 235-рэ,
- Кощхэблэ районыр — 158-рэ,
- Шэуджэн районыр — 85-рэ,
- Джэджэ районыр — 75-рэ.

ШышъхъЭум и 9-р — псэольэшЫм и Маф

Мэхъянэшх зэрэглэх хызмет

Мы мафэр мэхъянэ зи|э мэфэк|хэм ащищ нахь мыш|эми, джырэ обществэм игъэк|отыгъэу хигъэунэфык|ыжырэп. Ау мыш епхыгъэу |оf зыш|эхэрэм псэольш| сэнэхъатым имэхъянэ зэхаш|ыкы. Тэ, къэбарлыгъэлэс амалхэми, ар тинэппльэгъу идгъэк|ырэп.

Сыд фэдэрэ лъэхъани псэолъэшыныр экономикэм ильзеныхъю шъхьа!эхэм ахалытэ. Непэ Адыгейим ипсэолъэш хъызмет щылажъэхэрэм мэхъянэшко зилэ Ioф агъэцаклэ. Ахэм яшуагъэкэ цыфхэр зычэсыт унэхэр, промышлен-нэ псэуальзэхэр республикэм къетаджэх, псаунгыгъэм икъеухъумэн, гъэсэнгыгъэм, культу-рэм ыккы спортым япхыгъэ уч-режденияк!эхэр бэу тиэ хъу-гъэх, цыиф псэуп!эхэмии ятепльэ зэхъокыгъэ мэхъү.

Адыгейим ипсөольшэш! Комплексэй нэгбүрэй мин пчыагээзыншилажьэрэй ильяс къес илофшиэн нахышылоу зэрээхищэштүм ыуж ит. Шыгуу къэдтээкъыжын, лъэпкъе проектым къыдыхэлтытэгъэ шъолтыр проектзу «Псэуплэ» зыфиорэр Адыгейим щагъэцаклэ. Аш къызэригъэнафэрэмкіэ, 2024-рэ ильясым нэс квадратнэ метрэ миллиони 2,1-рэ зэрыль унэхэр республикэм щашынхэ фае. Блэкъыгъэ ильясым квадратнэ метрэ мин 257-рэ атыгъ, мы ильясымкіэ а къэгъэлтэгъоныр мин 262-м къэхъанэу агъэнафаэ.

«2030-рэ ильэсүм нэс Урын сүрье Федерацием хэхъоныг ёшыныг мэлдээж льэпкэ гухэльхэм афэгъэхъыг» зыфиорэ унашъом УФ-м и Президентэү В. Путиныр күэтхагь. Аш къыдыхэлтыатагь йэрыфэгъу ыкын щынэгъончъэ къэлэ щылааклэм епхыгъэу ильэсүм къыклоц унэгто миллионитфым къыщымык! эу псэүк! амалэу язэхэр нахьышу ўшынхэ, псэүп! эу къашырэм иль квадратнэ метрэр миллионы 120-м нахь мымаклэм щытыншо.

— УФ-м и Президенттэй
В. Путиным псэүлэхэм яшын-
кэл ювшэнэр нахь гъэльэшы-
гъэн, пэрыохьоу щылэхэр дэ-
гъэзыхжыгъэнхэ зэрэфаем
епхыгъэ пшъэрыйлым игъэцэ-
клен, тицлихэм псэукэл ама-
лэу ялэхэр нахышу шыгъэ-
нимкэл шъольтырхэм амалышу-
хэр къаретых, — кылыагч АР-м
и Пышмынч Къумпыл Мурат

и лышыхъэу күмпүлүг мурат.
Нэмүкі отраслэхэм ялышыг
тыгъэмэ, псеолъеш хызызмэ-
тын ихэхъоныгъэ илсынкагъэ
ашхъадэклы, Адыгеим исоци-
альнэ-экономикэ хэхъоныгъэ

зыпкыитыныгъэ нэшанэ зэрийэр аш кьеушыхьаты.

Үасэ зыфашырэ псэолъэшI

Кошхъэблэ районым щызээльшашээрэ псөөлъэшл бэлхэдээ Болэктю Нурбый Сахьидэ ыкъор илтээс 13 хүгүүээр пшьэдэжкыжээ ыхыырэмкэ гүунэпкээ гъэнэфагъэ зийэ обществээ «Домострой» зыфиорэм ишащэу юфтешээ. А уахътэм къыклоц ашыцлэ чыжжэу үүгъэ, щытхуу хэльэу илофшэн зэргийнэцаклэрэм пащэхэм уасэ фашы.

нашчэхм уасъ фаши.

Болэкъо Нурбый къуаджэу
Блащэпсынэ щыщ. 1973-рэ ильэ-
сым гурьт еджкалэр къызы-
хым, Къэбэртээ-Бэлтькъар къэра-
лыгъо университетым псэользэ-
шыным ифакультет члэхьагь.

— А лъэхъаным къоджэ колхозим итхъаматэу юф ышлэштыгъэ сиунэкъо ѡеу Болэкъо

Нурбый Осмэн ыкъом, аши
псэөльтэшл сэнхэхатыр зэригээ-
гъотыгъэу щитыгъ. Шыыпкъэнэ-
гъэ, зэфагъэ зыхэлт пашэу,
акылышлоу зэрэштыгъэм фэшл
цыифхэм шүү альэгүүщтигъе ыкли
шхъээк! Эфэнгъэшхо фашы-
щтыгъэ. Ар сэ ренэу щысэтхэх-
пээ силягь ыкли аш фэдэ сыйхуу
сшлонгьюу аш ильягьо къыхэс-
хыгь, — elo Нурбый.

Университетыр 1978-рэ ильэ-
сым къызеухым, ильэс 12-рэ

Кошхъаблэ механизированнэ колоннэу «Колхозстрой» зы- филорэм йоф щишлагь. Ащ ипа- щэцтыгэу Н. Бээсэжым шү- кэ игугуу ешыкы, универ- ситетым щызэригъэгтогтугъэ шынэгъэхэр щынэгъэм щи- гъэфедэжынымкэ ащ иштогъэ- шхо къекыгъ. Ашыгум мас- терэу, прорабэу ыкы участкэм ипащэу Нурбый йоф ёшлагь.

— Псөольэ зэфшьхъафхэр тшыщтыгъэх: мэкүумэцт псэу-льэхэр, гъэтэлтынпіхэр, цыфхэр зычлэсэнт унэхэр ыкчи музыкальнэ еджаплэр. Аяцгүум нэбгыре 50-мэ пэцэнтигъэ адь-зесхъэштыгъэ, псөольшэхэм ялофшэн агу етыгъэу, тызегу-рылоу тоф тшлагъэ. Уахтэу кытфагъеуцугъэм тызэрхуу-лэштэм имызакъо тшлэрэм идэгтугъэ уемыхъырэхъыш-жынэу псэуальхэр дгъэ-псыщтигъэх. Ізпэлэсэнгъэшхэзыхэлтыгъэ силофшлэгтугъэхэу Тырку Аслыан, Владимир Стариковскэр, Кіэдыйкloe Теуцожы шлыкіе сыгу къеккыжых. Тызэгъусэу псөольэ пчагъэ дгъэу-цугъэ, — къылыагь Нурбый.

Болэкъо Нурбый узыщыгүтъын ыкъи пшъэдэкъыжышишо зыхыре псэольшэш, иофшлэн хэшькышишо фырил, аш къыхэкъыкъиэ псэольшэш иофшлэнхэр цыхъэ фашыих. Федеральне программэу «Іэрыфэгъу щыла-клэр» зыфиорэм хэлажьээзэ районым псэуальхээр щегъэ-псых, аш нэмькіеу ошлэ-дэ-мышиэ иофым ыпкъ къикіеу гузэжьогъу чылпэ ифагъэхэу, гъэцкэлжын иофшлэнхэр зин-щыкълахъэхэм іэпылэгъу афэхъу. Джащ фэдэу шүшшэш иофхъаб-зэхэм ренэу зэрахэлажьэрэм-кіе Нурбый ыцээ районым дэ-гъюн шашиэ.

— Шыпкъэр пионары хъумэ,
Нурбай узыщыгугыын цыиф, —
къышауягъ Кошхъэблэ район
администрацием.

администрацием.
Мы уахътэм ехъуллэу Нур-
бый зипэшэ фирмэм Шэуджэн
районым ит күтүрэу Дукма-
совым дэт гуртын еджаплэм
испортзал игъэкіотыгъэ гъэцэ-
кіэжынхэр ришыллагъэх. Тхъа-
мафэкіэ узекілэбэжымэ Очэ-
пщые еджаплэм спортзали
агъэцкіэжыи, атыгъ.

Фирмэу «Домострой» зыфи-
лорем ипрорабэу Гъогунэкъо
Налбый къызэрэкігъэтхъы-
гъэмкэ, илофшэнкэ пхъэшагъэ
зыхэль пащэу зэрэштым имы-
закъо, Нурбый цыфыгъэ ыкки
акынылыгъэ зыхэль гъесаклоу
щыт, иофшэнныр нахышлоу
зэрэбгъэцэкіэн плъэкыщыр
къыбурегъяло, къыуегъэлэгъу,
бэмэ яупчэжжэгъу.

Іоффшіенм дактоу Нурбый унэгъю дахэ ил. Ишхъэгъусеү Нурыетрэ ежьыррэ клалэрэ пшъашъэрэ зэдаплугъэх, шъяк-кіефэнэыгъэшхо зыфашыре унааюо къуаджэм дэсхэм зэу аащыц. Икіалэу Арсени ятэ ильягъо къыхихыгъэу псэользшіэу lof ешлэ, Мариет къуаджкэу Фэдз Кіэрэфмэ яныс, кілэ-егъадж. Нурбыйрэ Нурыетрэ къорэльф-пхъорэльфи 7 ял, ахэр ягушуягъо щылэнэыгъэ гъогум рэклох.

— Тапэкің джыри мурадхәр, гупшысәхәр си!әх, — elo аш. — Йошшәным сыгу фәшшәттә щытыш, аш kуаучкә кышсеты. Сәркің анахь шъхъаләр унагъор къысқытәу, ренәу яләпшыләттү къызэрәсагъәккырәр ары. Къорәлъф-пхъорәлъфхәм тыгу къыдащае, ахәр титхъантъоу тилъагъо тырәкло. Ар сәркің азынчыласа шыңал.

Кээ зымыусэ щылэп.
Псөолъяшым и Мафэкэе Болэкъо Нурбый тыфэгушю. Гу кгуячлэу илэм къышимыгъаклэу, псаунгыгъэ пытэ илэу, иунагьо, игупсэхэм адатхъэу, бэрэ щылэнэу тыфэлъало.

КИАРЭ Фатим.

АР-м и Парламент

Іофхэр нахьышу хъугъэх

Аш игъэкіодын нахъ чанеү дэлэжжээнхэу къызшиорэ джэспальзай Республике къэралыгъо ыкыл чынгэ зыгъэлорышлэжынгэ хэбзэ органхэм, зэкгэ цыфэй исхэм афгээзагъэр Парламентым гьорекло ыштэгъагь. Нэужым ар гъэцэклигъэ зэрэхъурэм зыщаагъэгъозэнэу Владимир Нарожнэмрэ Шъэо Аскэррэ муниципальнэ образованиехэр къаклыхъагъэх. Щыклагъэхэр мымаклэу джащыгъум къыхагъэшыгъагъэх, джыри мыгъэ ахэм къафагъээжыгъ.

Парламентным ипресс-къулыкъу тызэрэшигъезьозагъэмкіэ, АР-м мэкъу-мэшымкіэ и Министерствэ испециалистхэр, уц шоим пэшүеклөгъэним фэгъэзэгъэ Межведомственэ комиссием хэтхэр, Россельхознадзорым Кыбылэ шъольырымкіэ имежрегиональнэ Гъэлорышаплэ иллыхлохэр, нэмүкхэр игүүсэхэу къутырэу Красная Улька зыфиорэм, поселкэхэу Краснооктябрьскэм, Каменномостскэм Шъэо Аскэр ашылагъ. Ахэм яурамхэм ямызакьоу, социаль-нэ псэуальэхэм, гъэсэнэгъэм, культурэм, псаунгыгъэм икъэухъумэн яучреждениехэм яща-гухэри къялпыхъягъэх.

— Мыекъопэ районным анахъэу тыналэ зыкъытетыр, нэмыйк субъектхэм Адыгеир зыфэдэр язгъэшшэнэу, язгъэльэгъунэу тыщэгугышь ары, — кыбыуагъ Шъэо Аскэр. — Мы муниципальне образованием ипсэуплэхэм язынет, якъэбзагъэ, зэрэзэтэгъэпсыхъягъэхэм бэкэялтытыр цыфэу къаклохэрэм еплтыкӏеу ялэ хъущтыр, джыри зэ къагъэзэжыштыми, ныбжийн къэмыйкложыштхэми. Тиреспубликэ зеклоным зыщиушшомбгъунэу, хъакӏеу къихъэрэр нахыбэ хъунэу, аш ишбуагъэкӏею биоджетыми хахъохэр фэхбуун

бюджетами халхахэр фрхвутт Мянмархэр сохиацаа бол.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу Шъэо Ас-кэр джырэблагъэ Мыекъопэ районым ипсэуплэ койхэр, мэкумэш хъызметым ичыгухэр кыкъухъагъэх. Цыфым зиягъэ езыгъэкъирэ уц шлоу амброзиер ары ушхъагъу шхъаlеу фэхъугъэр.

Аш фэдэу ялофшэн зэрагтээль эшгүйгээр уц шлой зыхэмт хээсэ къабзэхэм къызэр ашуухатырээр Шъэо Аскэр къыхигъэшгүй. Ау етлани гъорекло фэдэу амброзиер «къэзгээкы-хэрээр» джыри зэргэхэм аналэтичарийн алзан.

тыраригъэдзагъ.

— Мыхэм хэбзэгъэуцугъэм кынэрэсцидэлтыгъэм тетэү администривнэ пшъэдэкыжь ябгъэхын фае, — кынгуягъ аш.

— Нэмийк хэкынпэ щилэп. Республике мэхъянэ зинэ автомобиль гъогум ыбгъукэ аүщтэү амброзиер кынгуягъаклэу зыпарэми кынфидэштэп. Мы уц штоим цыфым ипсауныгъэ зэрээшигъакъорэм имызакъо, чыгуми иягъэ регъэкъы. Амброзиер зымыгъэкъодыхэрэр комиссием изэхэссыгъо къед-гъблэгъэштыгъ.

Парламентым ипресс-күулыктуу кызыэрэщауагъэмкэ, мы мэфэ дэдэм Шъэо Аскэр мэ-күумэц хъызмэтымкэ Мые-

къуалэ и Гъэлорышланлэ ипащү
Владимир Хлебниковыми Iу-
klaгь. Iоныгъо уахътэр зэрэкlyа-
гъэм, бжыхъэм апхыщхэм
чыгухэр зэрэфагъэхъязырхэ-
рэм ащ къышигъэзогъазагъ.

Нэүжкүм предпринимателэу
Джанхус Губаз зипээш мэкъум-
мэш хъызмэтшаплэм щылагь.
Аш зэкіләмкін гектар 60 ыбыгь,
32-мэ сэнашхъэ къащағъекін,
адрәхәми атырагъэтысхъанеу
агъаузырын

Джаш фэдэу Къэралыгъ со-
ветым — Хасэм ипащэ игуадзэ
Мые��уапэ иурамхэм ащищы-
бэхэр кыгылыхъягъэх, амброн-
зиер зэращаупкээрэм зыщигъэ-
гъозагъ, Горькэм ыцэ зыхын-
рэмрэ Свободэмрэ азығагукэ
урамэу Пролетарскэм щагъэ-
псыгъэ скверым щылагъ. Ахэм
ашильгъуугъэм ар ыгъэрэзагъ,
общественне чыгылдэри, урам-
хэри зэрэкъабзэхэр, санитар-
нэ шапхъэхэм зэрадиштэхэрээр
къихигъэшыгъ.

«ЭкоЦентрЭм» къеты

ЗэхъокIыныгъэ фэхъугъэмэ

Үнэм нэбгүрэ пчагъэу исым зэхъокыныгэ фэхъуугъэмэ, аш шьолтыр операторыр щижъугъэгъозэн фаеу зэрэщтыр джыри зэ шьугу къэтэгъэкыжы.

Адыгейим пыдзэфэ пытэхэр зэрэуащиыхэрэм ыуасэ унэм исым ипчъагъэ елъытыгъеу щагъэнафа. ООО-у «ЭкоЦентрэм» илофшэн зыргэгъажьэм, псэуплэ кой администрациехэм ыкли цыфхэй республикэм щипсэухэрэм къатырэ пчагъэхэм къапкъырыкызыэ, унэхэм арысхэм япчъагъэ ыгъэунэфигь. Арэу щитми, мы иофшлэнэр ащ къышыцуурэп.

— Щылэнгъэр лъэккуюатэ, цыфхэр мэкооых, зыгорэм маклох, къетых, къагъэзжы... Ащ пэпчь нэбгыре пчагъэу унэм исым зэхъокыныгъэ фэхъу. Законым къызэрещьидэлъытагъэмкэ, шьольыр опера-торыр ащ щызгъэгъозэн фаер унэр зыер ары. Пчагъэхэм хэ-кыгъэмэ къызэриорэм фэдэу, къыхэхъуягъэми макъэ къыгъэ-лүнир ипшъэрыль. Ар къыдэт-

лъйтээ хэкыр зэрэуащырэм ыуасэ тэ кіэтэлъитыкыжы, — кыыуагъ ООО «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шьольыр күтамэ ипащэу Алыбэрд Налбый.

зыдэшты́лехэр шъугу къэтэгъэ-
кыжбы: Мыекъуапэкіе урамэу
Пионерскэр, 297, Адыгэкъалэ-
кэ урамэу Советскэр, 2B ыкы
поселкэу Яблоновскэмкіе ура-
мэу Шкользнэр, 10/1

мэй шкльнэр, 10/1.
Компанием интернет нэ-
кльбгоу <https://adygeya.clean-rf.ru>.
ru зыфилорэм шъухъэми, пэ-
лудзыгъэ шыкъэм тетэу шъуз-
гъэгумэкъирэр зэхэшъуфын
шъульэкъышт. Паспортыр, псэу-
пэр зэрэшьуунаер ыкы нэ-
бгыре пчагъеу щыпсэурэр
зыфэдизыр къэзыуушхъатыре
туулхар шъульгъынха фазе

**ООО-у «ЭкоЦентрэм»
и Адыгэ шъолъыр къутамэ
ипресс-къулыкъу**

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ХҮТ Нэфсэт.

Чыфэр рагъэтыхыгъ

Хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу АдыгеимкIэ и ГъэлорышIапIэ и Мыекъопэ къэлэ къутамэ икъулыкъушIэхэм ЙошиIакIом илэжьапкIэу предпринимателым ыгъегужъугъэр къырырагъэтыхыгъ.

Унэе предпринимателем йофишIакIом сомэ мин 52-рэ ритыжынэу чыфэр тэлтыгъ. ЙошишIенымкIэ фитыныгъэу илэхэр хульфыгъэм къызфигъэфеди, Адыгэ Республиком и Мыекъопэ къэлэ хыкум зыфигъэзаг. ЙофишIакIом илэжьапкIэу предпринимателем къыритыжын фаеу. Ар къэззушыхытэрэ тхапэр АР-м ихыкум приставхэм я Мыекъопэ къэлэ отдел фагъэхыгъ.

ЙофишIакIом къызызэуахам хыкум приставом илэхэр чыфэр зытель предпринимателем гуригъэуаг лэжьапкIэу ыгъегужуагъэр ытыжынэмкIэ пальэй щыэр зыфэдизир ыкIи ар игъом зимишэцакIэкIэ пшьэдэкIыжэу пыльыр зыфедэр.

Чыфэр зытельным къыфагъэнэфэгъэ пальэй йофишIакIом илэжьапкIэ ритыжыгъэп, нэужым хыкум приставом инаушошкIэ предпринимателем иавто-

мобилэу ГАЗ 322132-м арест тырильхагъ.

Мыщ фэдэ шыкIэм ишIуагъэкIэ предпринимателем йофишIакIом илэжьапкIэ ритыжыгъ. Чыфэм нэмыкIэу, ар игъом зеримыпшыныжыгъэм къыхэкIэу гэцэкIэкIо угъоинхэри рагъэтыхыгъ.

Хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу АдыгеимкIэ и ГъэлорышIапIэ ипресс-къулыкъу

Адыгэим щагъэпсыгъ

Бэдээгъум и 23-м УФ-м и Хыкум-экспертнэ палатэ зэхэсэгъу шагъэм унашо щашIыгъ хыкум-экспертнэ ЙошиIенымкIэ Урысые общественнэ организацием икъутамэ Адыгэ Республиком щагъэпсыгъэнэу.

УФ-м и Хыкум-экспертнэ палатэ икъутамэ Адыгэим къызызэуахын льапсэ фэхүүгъэр хыкум экспертизэм икъулыкъухэм ялIыклохэм язэдэлэжьэнэгъэ гъэптигээнэм, джащ фэдэу хыкум-экспертнэ учреждениехэм Iепэлэсэнэгъэу ыкIи хыкум экспертихэм шэныгъэу ялэх эхгэхэхьогъеням фэхорышIэнэр.

Палатэм икъутамэу АР-м щыIэм мы лъэныкъомкIэ йофишIээрэе сообществэм илIыклохэр зерипхыхытых.

«Хыкум экспертизэм ылъэныкъокIэ Урысые общественнэ организацием икъутамэ Адыгэ Республиком къызызэуахыгъ. ТиеспубликекIэ мэхханэшх зиIэ хуугъэ-шагъэу ар щит. Джы хыкумым экспертизе ышIынным пae экспертым шыыпкагъэ зыхэль, гурьолгошоу щыт зекIуакIэр къызыфигъэфедэн ылъэкынэу шыкIэ щыIэ хуугъэ. Мыщ Адыгэим иэксперт

сообщствэ илIыклохэм дыралгъештагъ ыкIи шыкIэ афальэгъуаг. Тэгүгъэ, тиеспубликэ щыпсэухэрэм мы шыкIэр Iэрыфэгъу къафхэхунэу, сида пломэ хыкум-экспертизэм изэхэшэн цыфхэм яфитынгъэхэр къеухумэгъэнхэм фэхорышIэ, — къыгуагъ Хыкум-экспертнэ палатэм и Урысые общественнэ организацие икъутамэу Адыгэ Республиком щыIэм итхаматэу Сергей Марамзин.

Тхаматэм къызэриуагъэмкIэ, республикэ къутамэ къызэрэзэуахыгъэм ишIуагъэкIэ Адыгэим щыпсэухэрэм амал яэ хуугъэ даохэм язэхэфынкIэ, яфитынгъэхэр зэтэгъэуцжыгъэнхэмкIэ къулыкъум илфишIэхэм зафагъэзэнэу.

ШьушIенным пай: УФ-м и Хыкум-экспертнэ палатэ Урысые общественнэ организациеу щыт, аш шьольыр 53-мэ яхыкум-экспертхэр хэтих. Организацием пшьэрильэу илэр хыи

СУДЕБНО-ЭКСПЕРТНАЯ
ПАЛАТА
РОССИЙСКОЙ
ФЕДЕРАЦИИ

кум-экспертхэр зэгъусэхэу йофишIэнэир, яшIоильтынгъэхэр къеухумэгъэнхэр, хыкум-экспертизэм зыкI екIолIакIэ фэшIынгъэнэир, нэмыкIхэри.

2020-рэ ильэсэйм ишIэлэ мазэтикьеялтыгъокIэ палатэм аперэу хыкум-экспертнэ организацием иреестрэ зэригъэпсыгъэмкIэ тарихъым хэхагъ. Реестрэм илфишIэн зыригъэжагъэм ильэснэйко тешIагъэу, Урысые ишIольыр зэфэшхяфхэм яхыкум-экспертнэ палатэ 200-м ехуу аш хэхагъ.

Къэрэ пкъыгъор къагъотыгъэп

Шышхъэум и 4-м сыхыатыр 11.00-м Адыгэим ихэбзэухъумэкIо къулыкъухэм къэбар къаIэкIэхагъ Мыекъуапэ дэт щэпIэ гупчэшихохэм ашыщ къэрэ пкъыгъор чIэлтын ылъэкIыщту.

Мы хуугъэ-шагъэм епхыгъэу Урысые хэгъэгу клоцI йофишIэмкIэ и Министерстве иотделэу Мыекъуапэ щыIэм икъулыкъушIхэм псынкIэу улпъэкIун йофтхабзэхэр зэхащаагъэх.

КъулыкъушIхэм щэпIэ гупчэри къызалыхыум, къэрэ пкъыгъор къагъотыгъэп.

Мы уахьтэм ехуулIэу Адыгэим ихэбзэухъумэкIо къулыкъухэм икIэрыкIэу оперативнэ ыкIи хэушхяфыгъэ йофтхабзэхэр зэрхьхэх.

ЗыдэшIэр агъэунэфы

Адыгэим ихэбзэухъумэкIо къулыкъухэм къодыгъэу амьгъотыжыырэ Шульга Геннадий Петр ыкъор зыдэшIэр агъэунэфы. Ар 1982-рэ ильэсэйм къэхьугъ, Джэджэ районым щэпIэу.

ЗэрагъэунэфыгъэмкIэ, Геннадий Шульга мы ильэсэйм мэкьюогъум и 25-м иунэ икIи, мы уахьтэм ехуулIэу къыгъээжэхыгъэп.

ИтепльэкIэ ильэс 38 — 40-рэ ынныжь. Аш джэнэ шхуантIэрэ гъончэндж лъэпэ пыупкыгъэмрэ щигыгъэх.

Шульга Геннадий зыдэшIэм щыгъуазэ щыIэмэ полицием ителефон номерхэу (87779) 59-41-00-м, 8-961-819-56-50-м е 02-м шүкъуитеу.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр КIАРЭ Фатим.

Аш хэтих социальнэ ыкIи медицинэ организациехэм яофышIэхэр. 2020-рэ ильэсэйм къызызхагъэм къызыбулагъэу мобилнэ бригадэхэм зыныбж хэкIотэгъэ нэбгыре 988-мэ гъогъу 1186-рэ яфэо-фашIэхэр афагъэцэкIагъэх.

Гузэжьогъу чыпIэ ифагъэхэм адэжь мобильнэ бригадэхэр охьтэ кIэкIым къыклоцI нэсэ.

Планым хэтэу бригадэм иофышIэхэм ядэкIыгъохэм социальнэ фэо-фашIэхэр зыфагъэцэкIэхэм унагъохэм, джащ фэдэу чыпIэ къин ифагъэхэм, гудыгъэу Ѣцис псэупIэхэм адэсхэм Iэзэгъу уцхэр афащэх, социальнэ IэпIэгъу зищыкагъэхэр къызагъэхыхыкIи цыфхэм социальнэ IэпIэгъу языгъэгъотыре зэхэубытгъэ гупчэм иофышIэн къызэрэдильтэйтэу нэмыкI фэо-фашIэхэри афагъэцакIэх.

Зыныбж хэкIотагъэхэм ыкIи сэкъатныгъэ зиэхэм, анахьэу лудзыгъэу Ѣцис псэупIэхэм адэс-

повышения качества жизни граждан старшего поколения «Старшее поколение» зыфиорэм ильэнэкIо шхьаIа щыт.

Чылэу Алыуарэ (Бжыхъэкъуа) ихъишь

Тэхъутэмийкье районым икыгъэхэу Кавказ шуу дивизирем хэтыгъэхэу, заом кыщаулагъэхэу е сымэджагъэхэу госпитальмэ ашылзэгъагъэхэм ашыщхэм нэуасэ шуафэсшынэу сифай.

Ахэр Абрэ Махьмуд, Ацумыжъ Джахъфар, Барцо Шъэожый, Мыгъурыкъо Шапсыгъ, Хъокло Хъакмаф, Хъадыпшо Шумоф, Жэнэл Иляс, Жэнэл Олэгъэй, Пщыпый Махьмуд, Теуцожъ Мэз, Ацумыжъ Махьмуд, Бэхъ Бирам, Бжэшо Сахвид, Деды Сахвид, Натхъо Ахъмэд, Къадыркъо Исхакъ, Ацумыжъ Айтэч, Едыдж Хъакэзэф, Едыдж Чэхъу, Пщыдатэкъо Мэсхүд, Султан Аслъанчэрий, Хъокло Джахъфар, Хъуажъ Ибрахим, иунэкощ Хъуажъ Ибрахим, Хъагъур Шумоф, Цухъо Мыхъамет, Цухъо Мускар, Шьюумыз Ибрахим, Хъуажъ Хъаджмос, Шуцэ Хъаджэбий, Шэуджэн Джамболэт, Шэуджэн Джанчэрий.

1916-рэ ильэсүм бэдээгүйм и 27-м, чэцүү генерал-майорэу пщэу Гагариним Черкес шуу полкын иялгээнэрэ сотне унашьо кыфешы къалэу Подпечары ыштэнэу. Тизэолимэ пчэдэйжым ехүлээ къалэр аубиты, пыир контратакэм къежэе, топыки тилхъужхэм къахэо, зэрарышо къарехы. Пррапорщикэу Бжыхъекъо Долэтмызэ ишүү взвод игүүсэу заом кылохъэхш, пыир зэклээжы. А заом яллэнэрэ сотнем щынхэу хэклидагъэр шуу 32-рэ мэхъу. Бжыхъекъо Долэтмызэ Хъаджлэустэн ыкъори ахэм ашыщыг.

Пшызэ историкэу ыкы краеведэу Бердарым Виталий Петр ыкъом «Довлет – Мирза Бжегаков – Герой Кубани» шхъэу зыфишыгъэ заметкэ кытхыгъяа. Аш дэгэу кытхыгъяа аудыгъа офицерэу Урыс-Япон заомрэ (1904 – 1905 г.г.) Апэрэ дунээ зэошхомрэ (1914 – 1918 г.г.) ахэлжэгъэм ишылэкаль. Долэтмызэ щыкъигъэ имылэу адыгэл шыныкъагь, а лъэхъаным Пшызэ хэкум хахъэштэгъэ бжээдэгыу къуаджэу Бжыхъекъоякъе щыпсэущтгъ. В.П. Бердарым итхыгъе мыин мары кытхыгъяа: «1904-рэ ильэсүм ишүлэ мазэ ыкъем Урыс-Япон заор кызыжъэм, Урысюм ипачыхъэу я II-рэ Николай Темир Кавказым икъушхъэчэлсхэм лыгъэрэ къэраррэ зэрхэлтийр ешэти, аш щынцифльэпкэ зэфэшхъафхэр идээ хигъахъэх шлоигъуагь. Пачыхъэм югъогъяа: «Горцы Северного Кавказа, принявшие присягу на верность Императорской России, никогда не отступали от клятвы. Слово черкеса свято».

Еж-еъырэу заом къонэу фэягъэр багъэ. Ахэм зэу ахэтыгъ мылькушо зиэу, меценатэу, цыфыбэмэ зишугъэ языгъэкыгъэу, бэмэ зэлтшашэрэ Трахъо Лыу Хъаджэр. Лыу фэягъ дээм хэхъанзу, ау аштэгъагъэп: апэрэмкъе – ильэс шьэнкъо ыныжъыгъ, ятлонэрэмкъе – кызыщихъугъэгъэ чылэу Щындже дэсгъэхэм ядепутатэу хадзыгъэу щыгъяа. А заом къуаджэу Бжыхъекъуа дэкъихи къогъагъэхэм атырахыгъэгъэ сурэтир мыш кыкылэпкъо, хэта зыншэрэр, а эзол бланхъэр къээшилэжынхэр къышхъуххынхэкъи мэхъу.

Заом къонэу фэягъэхэм ахэтыгъэх чылэу Бжыхъекъоякъе щынхэу Бжыхъекъо Долэтмызэрэ аш ятэшэу Къамболетыре. А лъэхъаным Долэтмызэ шхъэзакъо къэнагъэу щыгъяа: бзыльфыгъе къэрэкъе дахэ шхъэгъусэ кыфхэгъуагъ, щынэгъэм къэгушхъе ильэнснукъорэ зэдьшыгъагъэху, ишүз узы дэй кыфакъу, идунаи ыхъожьыгъяа.

Бердарым Виталий Петр ыкъом кытхыгъяа: «Чтобы заглушить неутешную печаль, он записался в Терско-Кубанский полк и отбыл с ним на Дальний Восток. Довлет Мирза Бжегаков участвовал в самых жарких и рискованных боевых схватках. Он был награжден орденом Святого Георгия 4 степени и получил чин пррапорщика за личную доблесть и выдающиеся боевые заслуги. А когда, в конце войны, вернулся в родной край, то и в мирной жизни проявил себя весьма деловым человеком».

Ишэн-зеклиакъе Долэтмызэ, аудыгъээ зэрхэбзагъэу, эзолээ щыгъяа. Апэрэ дунээ зэошхор кызыжъэм Бжыхъекъо Долэтмызэ «пхъэашэр чатэкъе ыхъожы», Черкес шуу полкэу Кавказскэ туземнэ шуу дивизиу зэхашагъэм офицерэу хахъи, Къыблэ-Къохъэлээ фронтэу Австро-Венгрием щызаорэм къогъагъ.

А лъэхъаным Урысюм периодическе печатэу кытхыдэкъыщтгъэм, дунаимкъе анах шуу бэлахъэху альтэтштгъэхэ черкесхэм зыфэдэ мыхъуагъ лыхъужьнагъэшко Апэрэ дунээ заом кызыэрэшагъэлэгъагъэр непэ къыднгъэсжыгъ. Очкеркэу «Горцы на войне»

зыфиорэм мырэущтэу кыщищтыгъ: «Австрийские солдаты безумно боятся встреч с черкесами и всегда спешат скрыться при одном признаке их появления. Удар горцев поразительно меток. Какая же дикая, стихийная красота – когда кавказец в работе. Это вихрь, грозный, беспощадный ураган, сметающий все на своем пути все живое».

Урыс гъэзетхэм къатхыщтыгъэтишихъэр зэрэзаощтгъэхэр: «Тиадыгэ шуухэр бъашхъом фэдэхэу, мышынхэу ыкыл лыбланхэу тихэгъэгоу – тянэу Урысюм ипымэ язаох: е австрийцами, е нэмьими ахэм апэкъе кыфхэхэрэм дэгэу ашэцтгъе аудыгъэм ясэшхохэмрэ якъамхээрэ зилэүжьохэр. Чыттырмэ (окопымэ) адэсхэу ыкыл пынимэ шхончыкъе яхэу уахътэр агъэкъону аудыгъхэр лъэшэу фэягъэхэп. Яшымэ атесхэу, пынимэ атебанхэу, ахэм зэрарэу арахырэр алъэгъуным – мэфэкъ мафэм фэдэу ежэштгъэх».

Тиадыгэ зэокло лыхъужьмэ зэу къа-хэштгъэгъэ Бжыхъекъо Долэтмызэ. Лыгъэу зэрихъагъэмрэ заом гъэхъагъэу щишигъээрэ апае орденэу «Святой Анны» тетхагъэу «За храбрость» зыфиорэм иялглэнэрэ шьуашэ зиэр кыфагъэшшэгъагь. Джаш фэдэу мы орден дэдэу ятлонэрэ шьуашэ зиэри, нэмьи къэхэхэльхэе льпаплэхэу офицер-мэ аратырэмэ афэдаби ыргэ кытежьы-къыштгъэх.

Бжыхъекъоякъе дэсгъэхэ нэжь-лужь-мэ къалотэжьыгъагь: «Псээмьблэжьэу пыним пхъашэу езаощтгъе Долэтмызэ гуклэгъушо хэлэгъигъ. Пыним ичыгу щызаозэ, яни яти имылэжьэу ибэ хуульэу австрийцэ къэлэцыкъу горэм зыщыокъем, сабыг илгээпти – ыкъокъе ышти, зэошхуо екъокъырэм емпльэу ичилэу Бжыхъекъоякъе къаригъэшгъагь».

Бэрэ сыккэупчыгъ, ау а калэм кырыкъуагъэр зымы непэ кыысфиотжынэу зи тъэгъэгъ.

1915-рэ ильэсүм ибжыхэе Долэтмызэ урыс графэу Шереметьевыр чылэм кызыдиши, янэ-ятээмэ адэж къэлгъагь, ыкъо цыкъу зэригъэлэгъуагь, графи мэфэ заулэрэ игъэкъотыгъэу агъэхъя-къагь. Аш ыргжым түми агъэзжы, заом лухажыгъагъэх.

1916-рэ ильэсүм бэдээгүйм и 27-м къалэу Подпечары дэжь пррапорщикэу Бжыхъекъо Долэтмызэ зэо хыльзэм щыхэлжэгъяа ыкыл тидээ теклонгыгъэр кызыдхыгъагь, ау ильэс 42-рэ нахь ымынхъяа ар хэкъуадэ. Лыхъужьыр вагон гъэнэфагъэм изакью ильэу станциеу Инэм кызырашлэжжыгъагь. Вагонычыгъэр кызыруахым, цыфмэ альэгъуагь Долэтмызэ цинкым хэшшыгъээ пхъэмбайм зэрэдэлтийгъэр, ышхъэе евфхэгъэу шыри кызыэрэготыгъэр. Аш ишүуани, ыашу илгээхэри, иций, klaklori бгъэхэлхъабэу заом кытшыгъэхъагъэри, зэгъэзфагъэху щылтыгъэх.

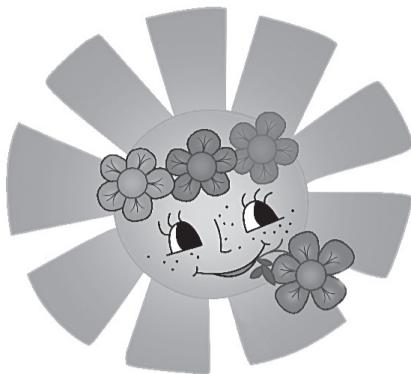

Цыфыбэу мыш къеколлэгъагъэмэ анэпс афэмьыгъэу лы дэхэшхом къэрыгъэх. 1916-рэ ильэсүм ишүшхъау мазэ и 25-р ары къызащжыгъагъэр ыкыл икъуаджэу Бжыхъекъоякъем щагъэтильжыгъагь. Бердарым Виталий Петр ыкъом мырэущтэу кытхыгъагь: «Родственники героя, проживающие в Республике Адыгея и в других местах России и поныне помнят и чтят его память. В годы лихолетья могила Д.Х. Бжегакова не сохранилась. Но благодарная родная земля не забывает своих героев, бережно вносит их славные имена в святцы отечественной истории».

1920-рэ ильэсүм дээ Пльыжыр аудыгэ хэкум кырыкъогъагь чылэу кын-пэццужыхъэрэ ыашкъе ыгъэласэхээз. Бжыхъекъоякъем кызыдахъэхэм къа-хуухъээз, унэ пэпчъ къалыхъугъагь. Бжыхъакъомэ яунэ красноармейцуу къыхъэгъагьем Долэтмызэ ифотографие пачхъыдэзэм иофицер шьуашэ щыгъэу дэпкъым пыльгъэу зельэгъум кыпихъи, икомандир фаригъэхыгъагь. Сурэтым дээпашэр зеплъым кышлэжжыгъ, австрийскэ фронтын зыдээзгээзэ лыр ыкъом кыриогъагь: «Мыр Урысюм иллэхъу. Кыздипхыгъэ Бжыхъакъомэ яунэ хыжы, тызэрэхуу-гъэмкъе кытфагъэгъунэу шьуяльэу». Джарэущтэу Бжыхъекъо Долэтмызэ исурэтхэгъэу къэнэжжыгъагъэр непэрэ мафэхэм къанэсэжжыгъэу джы ар шьори шьользэгъ.

Бжыхъекъо Долэтмыз

Бжыхъакъомэ яллакъо бжээдигъуу лээжъокъымэ ашыц. Къуаджэхэу Бжыхъекъоякъемрэ зы чылэу зэхэсүхэ зэхъум Бжыхъекъо-пшым ыгъэлорышшэгъэхъ. Цыфцэрихъэу къэралыгъом псээмьблэжьэу фээзэгъэху ыкыл фэлэжъагъэху бэдэд лякъом къыхъэгъигъэр. Ахэм зэу ашыц Бжыхъекъо Къымчэрий Борэкъо ыкъор: фашист тэхаклохъэр тихэгъэтуу кызыти-банэхэм пхъашэу язэуагь, Советскэ Союзым и Лыхъужьыцэр кыфагъэшшо-шагь. Аш ырхуо Бжыхъекъо Фатимэ врач Iепэлэс, Адыгэ Республиком пса-уныгъэр къеухъумэгъэнимкъе и Министерствэ икардиологогэсэ отделение ишащэу ильэсэбэрэ Ioф ышлагь. Адыгейм иза- служеннэ врач. Бжыхъекъо лякъор дунээ дыгэ льэпкъыр къээзгъэдэхэрэмэ зэу ашыц, ихъишээ зэрэштэу къэгъэлэгъонзу уфежъэмэ, тхыль псау икъущт. БАРЦО Адам.

ТЫГЬЭНЭБЗҮЙ

Сабыйхэм алохэрэр

ПХЬОРЭЛЬ- ФЫМРЭ ТЭТЭЖЬЫМРЭ

Зэпахырэ узэу коронавирусым ыпкь кыккэу хэти зиэжэн, зыфэсакыжын фау мэхь.

Ильэси 4 зыныбжь шьеожьые дэхашэр имыккэсэ кілэццыкү ыгыыплем фээшьыжыгэу джы иунэшо ис, лъешэу мээзшы. Итатэ телефонкэ кыдэгүшүүшь, дунаир фырикужырэп, ельэу:

— А, тат, моу садэж къаклу тыгьэдэгуба!

— А сиклан, хъущтэп, коронавирусын къеклокы.

Шьеожьыем гүээ аш релохы:

— А, тат, пшэрэба? Коронавирусын мафэрэ щылэпи, чэшшэр ары нахь, умышинэу къакло.

Тэтэжьыр къышыутагь.

Гъэмафэм иштүгтү

Гъэмафэр тхъагьо, огур къаргьо, дунаир кіэркэл дах. Жыр пчэдыхыгэ тигъэ кыккокыгьюм зыфэмгъэшхэу кыккэу эхэлж, пхигахью уиними уцыклими зылоошэ. Нэм ыльтэгтүрэл зэкэлэшхэвэл: тигъэр гушубзыу голоу мафэ къес ташхьагь ит, Ѣдэжгэтуулар кынзэрэридээз фэбэ голгэгү дэдэр къежээ. Ключе мыухыжь илэу зэкэлэтишьолыр тигъэм, хъаку плтырым фэдэу, кынзэрэгтэйхээхь. Чыгуми зыгорэ хэбдээгяху щитымэ, нэрэ-ірэм кынщэки, лэжжэкю цыфхэр, къамзэгум фэдэхэу, непэрэзимафэм уцухэрэп; ашхьээ зэралыгъыжынэу хэтшэшнэни, нэмыккэ зыгорэ къатенэрэп. Лэжжакэ ошлэу, тофым пэ еклюмэ, ушыккэштэп пшыхьтими, пшыгыщими. Шыкур, джырэ уахьтэм псууклэшү хэти илэ хъугьэ.

Гъэмафэр псауныгъэр гъэптигъэйнимкэ анахь охтэ дэгүү: хэтэркіхэр, пкышхъэ-мышхъэхэр витамин заклэхэу кынзэрэлхэхь. Алерэ фэбэгү мафэхэм цумпэр къежээ. Зэралорэмкэ, зы нэб-

гырэм цумпэ килограмми 5 ильэсийм ышхын фае, аш пкышхъолыр, анахьэу лыннтфэхэр егъэлжжых, гум тоф регьашэ. Черешнер, кынцэжжыер, абрикосыр, кынцэр, малинэр, ежевикэр, смородинэ шуцэр, плтыжыр, мылэрысэ пасхэр, класхэр, къужыярьисэр, настрыфыр, къэбяжжихэхэр кынзэрэлхэхь — ахэр зэкэлэтишьолыр тигъэм, хым, псыуцуплэхэм цыфыбэ язэрэгтэйхэгьагь.

Гъэмафэр цыфым зиэлэсфынмкэ, ипсауныгъэ ыгъэптигъэйнимкэ анахь мэхьанэ зиэ уахьт. Еджэктю цыкхэмкэ, нытхэмкэ, ныбжыкхэмкэ гъэмафэр тхъагьо, тынч, бэрэчт.

Лъешэу тигъэмафэ тегъразэ.

Усэхэр
къэтэжъугъау

ЛЫХЭСЭ Мухьдин

Гъэмаф

Идышъэ ошх
Ошлэ-дэмыши.
Зы хатэм щещхы,
Адрэр — гүушь.

Тыгъэр зыгъэшшэр
Имэфэ гъогу,
Ичэц мэзагьо —
Нэгъэуплэгъу.

Ихэтэ мэзхэр
Нэпцэ зэхаки.
Ипсхъо клаццэ
Къаз зэлуклан.

Сабый лъапцэм
Чыр емызэш.
Чыыр зимиакэр
Лэжжэктю чэш.

Аш фэди мэхъу

ЕПТЫМЭ ИГУАП, АУ ЕЖЬ КЪЫУИТЬЩТЭП

Анзоррэ Дамиирээ зэгүнэгъуух, зэлэгъуух, ренэу зэдэдэжэгүх, зэрэмынгъэгъуухэми, зэфезэшүүх. Ау яшыккэлээ зэфэдахэхэп: Анзор — шхъафэууш, Дамир — хъалэл дэд, зыехэм афэд шьеожьые суретыр.

Гъэмэфэ мэфэ кыхъэхэм кілэццыкүйтүм загъэзэшшырэп: зэ мэджэгүх, зэ мэпхъашлэх, зэ цыф ымышэу псыхьом маклох.

Къэчхъаным хэтхээз зэкэлэутых, мэмэлаккэх. Псым нэбгыритүр кынзэрэлхэхь Анзор псынкэу зиэфэжжыг, Дамири аш ыуж зыкыригъэнагьэп. Нэпкыям кынзэрэлхэхь, чъээ Анзор щэлэп цыккүм чэлээдэгь, нэрэ-ірэм зы мороженэ стечан ыыгьэу кынзэрэлхэхь, ынэрэ-ылурэ кынкэу хэцэкагь...

Мыдыхкэ Дамир гъунэгъум ишыккэ шогъэшлэгьонэу аш тооплыхьх.

— Анзор, сэри сыпсыфал!, сыфай мороженэ...
— Ылорэр? — егъэшлэгьо, иньгьэу цыккүм хъужыгъэм фэдэу.

— Уфаемэ, кули къэшэф!
— Сэ сэш паекли, ош паекли къэсэшшэфы, — ыгу хэккэу Дамир къело. Пкленч, кулигъэу изакьюо ешхь.

ХЫРЫХХЫЭХЭР ЗЭТЭГЬАШЭ

Орэдае кынхэзы, одэмэз хэфэжьы. Сыд ар?
(Дэжжий).

* * *

Іэ зимыгъэ пчээлүх.
(Жыбыгъэ).

* * *

Тичэунээс сидэплэхэмэ,
плтыжь бын сэлэгь.

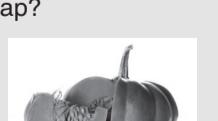
* * *

(Щыбжжий).

* * *

Чэу шхъафы, нэгу тэлтэжь. Сыд ар?

(Къэбы).

Футбол

Къеблагь, ильс ешЛэгъур!

Футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» 2020 — 2021-рэ ильэс зэнэкъокъур шышъхэум и 9-м ригъэжьэшт.

Урысыем изэнэкъокъоу ятнонэрэ купэу «Къыблэм» щыкъолтгым «Зэкъошныгъэр» щешэшт.

«Къыблэм» хэтхэр

«Зэкъошныгъ» Мыеекъуапэ
«Спартак» Налыцк
«Алания» Владикавказ
«Биолог» Новокубанска
«Махачкала» Махачкала
«Анжи» Махачкала
«Форто» Таганрог
«Легион» Махачкала
СКА Ростов-на-Дону
«Урожай» Краснодар
«Есентуки» Есентуки
«Туапсе» Туапсе
«Мэштыкъу» Пятигорск
«Черноморец» Новороссийск
«Краснодар-3» Краснодар
«Интер» Щерджецкъал
«Динамо» Ставрополь.

«Зэкъошныгъэм» иешЛакIохэр

Къэлэпчъэтихэр:
Гиголаев Давид
Ковалев Роман
Орехов Валерий

УхъумакIохэр, гупчэм ыкИи ыпэкIэ щешЛэхэр

Белов Константин
Хягуур Русльян
Бабенко Сергей
Делэкъо Аскэр
Дыхъу Тимур
Делэкъо Мурат
Ещенко Олег
Мамонов Антон
Къонз Амир
Крылов Денис
Шхъэлэхъо Амир
Каракоз Станислав
Власов Валентин
ХъакIэмиз Нарт
Хъасаныкъо Амир
Гыщ Тахьир
Хъуако Темыр
Манченко Юрий
Такъльй Руслан
ТРЕНЕРХЭР
Ешыгоо Сэфэрбый — тренер
шхъха.
Тучинский Эдуард — тренер
шхъхаэм игудаз.

Футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» ишацэр Хъуако Къэпльян.

ЯлэпIэсэнгъэ хагъэхъошт

Адыгэ Республиком изаслучженнэ тренерэу Ешыгоо Сэфэрбый тизэдэгүштээгъу къыщыхи-гъэштгъэм тигъэгушуагь.

— Республиком щапIуагъэхэ
къалэхэр арых нахьыбэ хуухэу
«Зэкъошныгъэм» тштагъэхэр.

ЧыпIэ футболыр къэлэтигъэным фэшл Адыгейим икIэлэцкыу-нубжыкъэ спорт еджапIэхэм аща-гъесагъэхэр тикомандэ Ѣедгъэштэштых, — къытиуагь Ешыгоо Сэфэрбый.

2019 — 2020-рэ ильэс зэнэкъокъу «Зэкъошныгъэм» хэтигъэхэз Мурад Омаровыр, Артем Кирьян, Ризван Ахмедхановыр, Тофик Кадимовыр, Денис Замятиныр, фэшьхафхэри «Зэкъошныгъэм» хэкъыжыгъэх. Адыгейим щыщ къалэхэр командэм аштагъэхэм ялэпIэсэнгъэ хагъэхъонэу, еш-къэ дэгүу къагъэлэгъонэу афэтэо.

Авшъэрэ купыр

Урысыем футболымкэ изэнэкъокъоу авшъэрэ купым щыкъорэм командэ 16 хэт.

«Зенит»
«Локомотив»
«Краснодар»
ЦСКА
«Ростов»
«Дианмо»
«Спартак»
«Арсенал»
«Уфа»
«Рубин»
«Урал»
«Шхъачэ»
«Ахмат»
«Тамбов»
«Ротор»
«Химки»
Ильс зэнэкъокъур шышъхэум и 8-м аублэ.

ЗэхъокIыныгъэхэр

Денис Глушаковыр «Ахмат» хэкъыжыгъ. Александр Карапе-

тян «Шхъачэ» хэтижъэп. Анахь тшIогъэшIэгъоныр Александр Кокориныр «Шхъачэ» зыхэкъыжым, «Спартак» Москва зэрштагъэр ары. Остон Уруновыри «Спартак» рагъэблэгъагь.

«Спартак» ишацэрэхэм къызэрэлорэмкэ, командэр медальхэм, Европэм и Кубок афэбэнэн имурад.

Физкультурикым и Маф

2020 — 2021-рэ ильэс еш-къур физкультурикым и МафэкIэ аублэ.

Псаунгъэм икъеухъумэн йо-фыгъо шхъаIхэм ащиц. Аужырэ ильсэхэм Урысыем физкультурам, спортым афэгъэхыгъэ зэнэкъокъухэу Ѣызэхашэхэрэм япчъагь нахьыбэ хуугъэ. Адыгэ Республиком эзIукIэгъухэм чанэу ахэлажъэ.

Йошлэнгъэм, хэгъэгум икъеухъумэн афэхъязырхэу ГТО-м иша-пхъэхэр игъэкъугъэнхэмкэ физкультурам пышагъэхэм гъэхъагъэхэр ашыых. Мыеекъуапэ икIэлэдэжкэо купэу «Вертикаль» Урысыем изэнэкъокъу апэрэ чыпIэхэр къыщыхыгъэх.

Физкультурам Ѣырагъажьи спортым цIэрыло Ѣыхъугъэхэз Александр Евтушенкэр, Стлашыу Мамыр Урысыем күшхъэфчээ спортымкэ ихэшыпыкIыгъэ командэ хэхъагъэх. Дзюдомкэ хэгъэгум ихэшыпыкIыгъэ коман-дэ хэтыих Ордэн Андзаур, Мерэм Дамир, нэмыкIхэри.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбий.

Зэхээшагъэр
ыкИи къыдэзы-
гъэкIыэр:
Адыгэ Республиком
льэпкэ ИофхэмкIэ,
ИэкIыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкэ-
гъухэм адьряIэ зэхъи-
ныгъэхэмкIэ ыкИи
къэбар жуугъэм
иамалхэмкIэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шиэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаIхыэр А4-кIэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъеу, шрифтыр
12-м нахь цIыкIунуу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэхгээжкъолых.

E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушихъатыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутиы ИофхэмкIэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкIэ ыкИи зэлты-
IэссыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
ЧыпIэ гъэйоры-
шапI, зэраушыхъатыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщауихъатыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъээр
4572
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1443

Хэутиын узчи-
кIэтхэнэу Ѣыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщауихъатыгъэх
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор шхъаIэм
ипшъэрильхэр
зыгъэцакIэрэр
МэшлIэкъо
С. А.

Пишэдэжкъыж
зыхъырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.